

อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน

Non-verbal Language of the Major Character in Romance novels

วารางคณา เสนสม¹

Warangkana Sensom

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษานวนิยายออนไลน์ที่มีผู้อ่านมากที่สุดที่ <http://my.dek-d.com/intuon55/writer/> ซึ่งเป็นบล็อกของนักเขียน นามปากกา บุษบาพาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาทาทาสรัก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาทาทาสรัก ผลการศึกษาปรากฏว่า การใช้อวัจนภาษาในนวนิยายพาฝัน มี 7 ประเภท ได้แก่ เทศภาษา เป็นการแสดงระยะห่างระหว่างบุคคล กาลภาษา เป็นการแสดงสภาพวันเวลา เนตรภาษา เป็นการใช้ดวงตาเป็นสื่อในการบอกความหมาย สัมผัสภาษา เป็นการสัมผัสสัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อาการภาษา เป็นการแสดงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด วัตถุภาษา เป็นการใช้และเลือกวัตถุสิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบความหมาย และปริภาษาเป็นการใช้น้ำเสียงประกอบการพูด นอกจากนี้ในบางบริบทยังปรากฏอวัจนภาษาแบบผสมผสานคือ มีอวัจนภาษามากกว่า 1 ประเภท โดยในบทสนทนา บทบรรยาย บทพรรณนา และเรื่องราวของตัวละครมักใช้อวัจนภาษาเพื่อช่วยในการดำเนินเรื่อง เหตุการณ์ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพและอารมณ์คล้อยตามเกิดอรรถรส ในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากนวนิยายของ บุษบาพาฝันพบสัมผัสภาษาและอาการภาษาเป็นส่วนใหญ่ เพราะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ และความรักของคู่พระนางเป็นหลัก

คำสำคัญ : อวัจนภาษา, คู่พระนาง, นวนิยายพาฝัน

Abstract

This study selected novels online as having the most read blogs about the writings of Busabapafun (<http://my.dek-d.com/intuon55/writer/>). The objective of this project was to observe the major character's use of non-verbal language in the author's romance novels. Seven categories have been chosen for study; Peoxemics, the distance between individual performances even in the day time, Chonemics, the date and time, Oculistics, used as a medium for the eyes, Haptics, used in contact with parts of the body, Kinesics, the expression of emotions, Objectics, the choice and use of materials used to indicate meaning, and Vocalics, the tone of the speech.. In conversation and stories, the characters often use non-verbal emotional events to assist in the

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

execution of will; this is intended to put the reader in an imaginary and amenable mood making it even more enjoyable to read. In Busabapafun novels it is often found that the languages are haptics and kinesics, These portray the relationship and love of the major character.

Keywords : non-verbal language, major character, romance novels

บทนำ

การสื่อสาร เป็นกระบวนการของการถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่งโดยมี ผู้ส่งสารและผู้รับสาร แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วจนภาษา คือ การสื่อความหมาย โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน และอวจนภาษา คือ การสื่อความหมายโดยไม่ใช้คำพูด หรือตัวอักษร วจนภาษาและอวจนภาษาจึงมีความสัมพันธ์กันเพราะเมื่อมนุษย์พูดคุยโดยใช้ วจนภาษา อวจนภาษาก็ปรากฏขึ้น เช่น พยักหน้า สายตาระยะ การใช้สายตา หรือการสื่อสารที่เข้าใจกันได้โดยไม่ใช้ วจนภาษา (สวณิต ยมาภย์. 2526 : 23)

นวนิยาย คือ เรื่องสมมติ (fiction) ที่เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นความสมจริงตามเค้าโครงเรื่อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิง จรรโลงใจผู้อ่าน มีตัวละครเหตุการณ์และปัญหาตามจินตนาการของผู้เขียน ถ่ายทอดความรู้สึกออกมาให้ผู้อ่านสะเทือนอารมณ์ (ประภาศรี สีหอำไพ. 2531 : 97) ส่วนนวนิยายพาฝัน ถูกจัดเป็นนวนิยายประเภทโรแมนติกหรือ ประเภทเรื่องรัก เช่น ความรักระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผู้นิยมเขียน และนิยมอ่านกันมากที่สุด (เจือ สตะเวทิน. 2510 : 84) บุษบาพาฝัน เป็นนามปากกาของสุชาดา ภูแก้ว ชื่อเล่นว่า แดง เป็นนักประพันธ์นวนิยาย โดยนวนิยายที่ชอบประพันธ์มากที่สุดคือแนวโรแมนติก ดราม่า เคยเป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนเอกชน และรับราชการในหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะผันตัวเองมาทำธุรกิจส่วนตัว และเขียนหนังสือ มีเว็บไซต์ในไอดีของเว็บไซต์เด็กดี (www.Dek-D.com) ใช้ชื่อบุษบาพาฝัน/สร้อยอินทนิล ปัจจุบัน

ทำงานเป็นนักเขียน (สถาพรบุ๊คส์ : 2558) ด้วยความนิยมในการอ่านนวนิยายประเภทพาฝัน ผลงานของบุษบาพาฝันจึงได้รับการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มมากกว่า 30 เล่ม อาทิ แผนร้ายกุดโลบายรัก เพลงรักเพลิงเสนหา พรารักลงใจ เล่ห์สวาททาสรัก ตำนักรักข้ามภพ เกมร้ายฟ่ายเกมรัก ร้อยเล่ห์มายารัก รอยแค้นแสนรัก รักร้อนซ่อนปมร้าย ฯลฯ

อวจนภาษามักพบในงานเขียนประเภทนิยาย โดยสอดแทรกในการดำเนินเรื่อง เพื่อให้ทราบลักษณะของฉาก บรรยากาศ เวลา สถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมในบริบทนั้น ๆ จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้รับสารสามารถเข้าใจเรื่องราวและเกิดจินตภาพตามได้แม้ไม่ต้อง มีการใช้ถ้อยคำใด ๆ โดยเฉพาะการอ่านวรรณกรรม ในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องอ่านจากในหนังสือที่เป็นรูปเล่มเพียงอย่างเดียว เพราะด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างไร้พรมแดนในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดนวัตกรรมการอ่านรูปแบบใหม่ คือ การอ่านออนไลน์จากผู้เขียนที่สามารถสร้างบล็อก (Blog) ได้เองในเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนที่มีความสามารถหรือมีจินตนาการมาถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดผ่านตัวอักษรและเรื่องราวของตัวละคร จนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจ ที่จะศึกษาและวิเคราะห์การใช้ อวจนภาษาของ คู่พระนาง เพราะด้วยเนื้อหาที่มุ่งนำเสนอความรักของคู่ชายหญิง โดยคัดเลือกนวนิยายของบุษบาพาฝันที่มีผู้อ่านมากที่สุดในบล็อกงานเขียนของบุษบาพาฝัน คือ เล่ห์สวาททาสรัก เพื่อให้ทราบลักษณะการใช้ อวจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝัน ตลอดจนนำไปเป็นแนวทาง ในการศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ของบุษบาพาฝัน

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาลักษณะการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝันของบุษบาพาฝัน ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้สำรวจและคัดเลือกผลงานที่มีผู้อ่านมากที่สุดในเว็บไซต์งานเขียนของบุษบาพาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ซึ่งมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคัดเลือกผลงานที่มีผู้อ่านมากที่สุดในเว็บไซต์งานเขียนในนามของบุษบาพาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับนวนิยายและอวัจนภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และตีความ

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษารายละเอียดและเนื้อหาของนวนิยาย เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก

2.2 วิเคราะห์ลักษณะการใช้อวัจนภาษาตามแนวคิดของสวณิต ยมาภัย (2526 : 41-48) ซึ่งแบ่งอวัจนภาษาออกเป็น 7 ประเภท คือ

1. เทศภาษา หมายถึง ภาษาที่ปรากฏขึ้นจากลักษณะของสถานที่ทำการสื่อสารกัน รวมทั้งระยะที่บุคคลทำการสื่อสารกันด้วย

2. กาลภาษา หมายถึง การใช้เวลาเพื่อแสดงเจตนาของผู้ส่งสารที่จะก่อให้เกิดความหมายเป็นพิเศษอย่างใด อย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร เช่น ยามกลางวัน ยามเช้า และการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เป็นต้น

3. เนตรภาษา หมายถึง การใช้ดวงตา หรือสายตาเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความประสงค์และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่ง

สาร เช่น การค้อน การขำเลื่อง น้ำตาไหล เป็นต้น

4. สัมผัสภาษา หมายถึง การใช้สัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อความรู้สึกและอารมณ์ รวมทั้งความปรารถนาที่ฝังลึกอยู่ในใจของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น การกอด การลูบไล้ การแตะเบา ๆ เป็นต้น

5. อากาษา หมายถึง การใช้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อสื่อสาร เช่น การใช้มือ สีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

6. วัตถุประสงค์ หมายถึง การใช้และเลือกวัตถุประสงค์ของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบถึงความหมายบางอย่าง เช่น การแต่งกาย เครื่องประดับต่าง ๆ เป็นต้น

7. ปริภาษา หมายถึง การใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป เช่น เสียงสูง – ต่ำ เสียงห้วน เสียงตะโกน เสียงที่ขาดเป็นห้วง ๆ เป็นต้น

2.3 เลือกศึกษาและวิเคราะห์อวัจนภาษาเฉพาะบริบทของคู่พระนาง

3. ขั้นนำเสนอข้อมูล

3.1 นำผลการวิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3.2 สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การศึกษาวรรณคดีอวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน สรุปตามแนวคิดของลักษณะ การใช้อวัจนภาษาของสวณิต ยมาภัย ได้ดังต่อไปนี้

เทศภาษา

เทศภาษา หมายถึง ภาษาที่ปรากฏขึ้นจากลักษณะของสถานที่ทำการสื่อสาร

ตัวอย่างที่ 1

มินตราเริ่มรู้สึกตัว ด้วยรู้สึกเย็น ที่ใบหน้า และหน้าอกที่เข่าใช้ผ้าชุบน้ำไล่เบา ๆ เธอค่อย ๆ ลืมตาขึ้น และทันทีที่เธอเห็นหน้าเขาที่ก้มห่างอยู่เพียงแค่นิ้ว ก็ลุกพรัดขึ้นอย่างตกใจทันที (ข้อ

เสนอ. 2552 : 2)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษาแสดงระยะห่าง ของ บุคคล คือ เธอเห็นหน้าเขาที่ก้มห่าง อยู่เพียงแค **คืบ** ซึ่งเป็นการคาดคะเนระยะ ว่าอยู่ใกล้กันมาก จนเกิดอาการภาษาตามมา คือการลุกพรัดขึ้น อย่างตกใจ

ตัวอย่างที่ 2

รพีล้มตัวลงนอนเคียงข้างเธออีกครั้ง และ กอดเธอไว้ มินตราเหมือนจะได้อออุ่น จากกายเขา เพียงครู่ เธอก็หลับเจียบบอยู่ใน อ้อมกอดเขา และ เขาก็หลับสนิทลงจริง ทั้งที่ ยังกอดเธออยู่ (ความ เข้าใจของมินตรา. 2552 : 4)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษา คือ **รพีล้มตัวลงนอน เคียงข้างเธออีกครั้ง** ประกอบกับมินตรารูสึกได้รั บไอออุ่นจากอีกฝ่ายด้วยอ้อมกอด จึงยิ่งแสดงความ ใกล้ชิดของตัวละครที่สนิทแนบแน่นขึ้นอีก

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อเธอเร่งฝีเท้าออกวิ่ง และแทบจะล้มหน้า เขาไป เขาต้องรั้งกายเธอไว้ให้หยุดรอ

“มิน อย่า...มิน มิน หยุดก่อน”

(เสนอ. 2552 : 13)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษา คือ **เมื่อเธอเร่งฝีเท้า ออกวิ่ง และแทบจะล้มหน้าเขาไป** แสดงระยะ ห่างของตัวละครที่อีกคนเกือบจะขวางหน้า ดังนั้นตัวละครจึงอาจอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน มาก เพราะด้วยบริบทต่อมา ฝ่ายชายก็สามารถรั้ง กายฝ่ายหญิงไว้ได้

กาลภาษา

กาลภาษา หมายถึง การใช้เวลา เพื่อแสดง เจตนาของผู้ส่งสาร ที่จะก่อให้เกิดความหมาย เป็น พิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร เช่น ยามกลาง ค่ำ ยามเช้า และการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

แสงสว่างยามเข้ลอดเข้เข้ามา จากม่านบังตา สีขาว ทำให้ห้องสว่างเรืองขึ้น มินตรารูสึกตัว และ ค่อย ๆ ลืมตา รูสึกว่ามีมือของตัวเอง มีมือของใคร จับอยู่ และรูสึกอึดอัด เหมือนกับถูกรัดรั้ง จนต้อง พยายามพลิกกาย

(ความเข้าใจของมินตรา. 2552 : 4)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่แสดงเวลาชัดเจน คือ **แสงสว่าง ยาม เข้** และลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสถานที่อัน เกิดจากแสงสว่างนั้น คือ **ทำให้ห้องสว่างเรืองขึ้น** เมื่อย่อนไปถึงสภาพก่อนหน้าที่ยังมีตอยู่

ตัวอย่างที่ 2

รพีปลุกให้มินตราตื่นแต่เข้มีต พาสวนน้อย ไปขี่จักรยานเล่น รอบ ๆ สวน ที่กว้างใหญ่ไพศาล พาเธอไปนั่งที่เนินเขาที่มีหญ้ขึ้นเขียวขจี ละออง หมอกที่ปกคลุมหุบเขา เหมือนทะเลหมอกลอย อ้อยอิ่ง งดงาม มินตราตื่นเต้นมากมายกับภาพตรง หน้า (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นกาลภาษาแสดงเวลา คือ คำว่า **เข้มีต** นอกจากนั้นในบรรยายกาศของละออง หมอกที่ปกคลุมหุบเขา ก็เป็นกาลภาษาบอก สภาพภูมิอากาศในยามเข้ที่จะพบเห็นตามช่วง เวลา

ตัวอย่างที่ 3

ยามค้ำเมื่อพระอาทิตย์กำลังจะลับ ขอบฟ้า รพีพาเธอมายืนที่ระเบียง และส่ง กล้องถ้ำรูปให้ “ผมเพิ่งนึกได้ มินอยากถ้ำรูปมัย...อะ ถ้ำภาพ วิวสวย ๆ ไว้จะ” (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่แสดงเวลาชัดเจน คือ **ยามค้ำ** และการ บรรยายลักษณะของพระอาทิตย์กำลังจะลับขอบ ฟ้า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกเวลาเย็น ๆ หรือใกล้ค้ำ

เนตรภาษา

เนตรภาษา หมายถึง การใช้ดวงตา หรือ สายตาเพื่อสื่ออารมณ์ ความรูสึกนึกคิด ความ

ประสงค์และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่งสาร เช่น การค้อน การขำเลียง น้ำตาไหล เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

“จะไปบ้านมัยจะพาไป”

สายตาเธอมีประกายยินดีขึ้นทันที แต่แล้วก็เอ่ยออกมา

“เออ...แต่อย่าเลยละะ ไปทำธุระของคุณดีกว่า” (มารุ่งเทพฯ. 2552 : 6)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเนตรภาษา คือ สายตาเธอ มีประกายยินดีขึ้นทันที แสดงลักษณะของแววตาที่มีความยินดีหรือดีใจ หลังจากได้ฟังประโยคที่ต้องการได้ยิน

ตัวอย่างที่ 2

“ฮือ...เพราะครั้งแรกมันมีเช็กส์เกิดขึ้นมาก่อน และผมก็ไม่ได้รักเขามาก่อน มันก็เลยไม่ต้องบอก มันเลยเวลาที่จะบอกไปแล้ว”

“แล้วกับมิน ไม่เลยเวลาที่จะบอก เหรอคะ” เธอถามเขาด้วยดวงตาที่ค้นหา ความจริง

“มิน...ผมอยากบอกคุณ ว่าผมทั้งรัก ทั้งเสนาหา ประารถนาคุณจริง ๆ” (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาเกิดขึ้นในข้อความที่ว่า เธอถามเขาด้วยดวงตาที่ค้นหาความจริง ซึ่งโดยปกติแล้วการถามต้องใช้ในกรณีเป็นคำพูด แต่ผู้เขียนใช้ดวงตาหรือเนตรภาษาในการสื่อสายตาแทนประโยคคำถามด้วยถ้อยคำเพื่อต้องการคำตอบ

ตัวอย่างที่ 3

เธอเพียงพยักหน้า แต่ดวงตาเธอยังเบิกค้ำมองเขาด้วยสายตาประหวั่นพรันพรึง รพีจำต้องขับรถออกมาจากตรงนั้น และอยากให้ออกถึงกรุงเทพฯ เร็วที่สุด เขาปรายตามองเธอ ที่นั่งเงียบอยู่ตลอดเวลา (เหตุเกิดขึ้นอีก. 2552 : 28)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเนตรภาษา คือ ดวงตาเธอยังเบิกค้ำ มองเขาด้วยสายตาประหวั่นพรันพรึง ทั้งนี้คำว่า “เบิกค้ำ” เป็นอาการตกใจชั่วขณะ รวม

ทั้ง “ประหวั่นพรันพรึง” ที่แสดงลักษณะความกลัวหรือหวั่นเกรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นยังมีคำว่า ปรายตา คือแอบมองหรือเหล่มองเพื่อไม่ให้อีกฝ่ายรู้ว่ากำลังมองอยู่

สัมผัสภาษา

สัมผัสภาษา หมายถึง การใช้สัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อความรู้สึก และอารมณ์ รวมทั้งความปรารถนาที่ฝังลึกอยู่ในใจของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น การกอด การลูบไล้ การแตะเบา ๆ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

มินตราใจเต้นระทึกจนเหมือนมีกลองรัวเร้าอยู่ในอก เมื่อเขาก็มลงจูบอย่างตูดตึ่มนิ่งนาน และเริ่มที่จะชุกไช้ปลายจุมกโด่งแหลมลงบน ซอกคอเบา ๆ มือเลื่อนมาประคองแผ่นหลัง เธอไว้ ลูบไล้ระเรื่อยลงไปจนถึงเอว ปลดผ้า ผูกเอวบนเสื้อคลุมของเธอออกจากกาย เหลือเพียงชุดนอนสีชมพูอ่อนเนื้อละเอียดนุ่มเท่านั้น กายเธอสั่นสะท้านจนรพีรู้สึกเมื่อเขาเลื่อนมือโลมไล้

จากตัวอย่างบทพรรณนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษาชัดเจน ได้แก่

ชุกไช้ปลายจุมก โด่งแหลม ลงบนซอกคอเบา ๆ มือเลื่อนมาประคองแผ่นหลังเธอไว้ ลูบไล้ระเรื่อยลงไปจนถึงเอว กายเธอสั่นสะท้านจนรพีรู้สึกเมื่อเขาเลื่อนมือโลมไล้ (ไม่มีปาฏิหาริย์สำหรับมินตรา. 2552 : 10)

ตัวอย่างที่ 2

เธอเข้ามาดึงแขนเขาให้ลุกขึ้น เขากลับดึงตัวเธอจนล้มไปบนที่นอนด้วยกัน หอมแก้มกรุ่นหอมทั้งสองข้าง และแกล้งไล้ปลายคางให้หนดสีกับซอกคอ จนมินตราตื่นหนี เขาก็ยังแกล้งชุกไช้ทั้งสองยังคงแกล้งกันอยู่บนเตียง เธอลุกขึ้นตั้งหลักและใช้หมอนพาดเขา เขาโถมเข้ารวบตัวเธอไว้ กอดรัดพิดเหวี่ยงเธออยู่บนเตียง (เวทีมวยหญิง. 2552 : 14)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษาหลายลักษณะ เช่น

การดึงแขน การดึงตัว การหอมแก้ม การไล่ปลายคาง การชุกใช้ การรวบตัวมากอด นอกจากนั้น กิริยา **หนวดสีกับชอกคอ** ทำให้เห็นการสัมผัสที่ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ คำคล้องจอง คือ **กอดรัดพิ๊ดเหวี่ยง** แสดง การหยอกล้อกันของคู่รัก

ตัวอย่างที่ 3

เธอมองหน้าเขาหนึ่ง ๆ จ้องตาเขา จนปลายจมูกชนปลายจมูกของเขาอยู่ครู่หนึ่ง (ความลับแตก. 2552 : 17)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษา คือ **ปลายจมูกชนปลายจมูก** แสดงอวัยวะของทั้งสองฝ่าย ที่สัมผัสกันด้วยความหวานไหวและความรักที่มีต่อกัน

อาการภาษา

อาการภาษา หมายถึง การใช้ การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อสาร เช่น การใช้มือ สีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

“เออ...ไม่ทราบสิคะ แต่มีคนคงไม่อายุหรอกคะ ยังไงก็ต้องอายุอยู่ดี”

“ผิวเมื่อยกัน พออยู่ด้วยกันจนชิน ก็จะไม่อายุกันหรอก ถ้าไม่เชื่อต้องลองดูนะ”

คำว่าผิวเมื่อยทำให้เธอยิ่งรู้สึกหน้าชา วูบวาบแดงกล้า และพยายามขมอายุ เบี่ยงกายออกจากอ้อมกอดของเขา (วันนี้เธอบอกรักหรือยัง. 2552 : 9)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษา แสดงอาการหน้าชา **วูบวาบ** ทั้งนี้ข้อความนี้อาจเกิดใน ภาวะอารมณ์โกรธก็ได้ แต่ในบริบทนี้เมื่อมีคำว่า **แดงกล้า** ตามมา จึงเป็นอาการเขินอาย ต่อบุคคลที่อยู่ตรงหน้า

ตัวอย่างที่ 2

เขาเอ่ยจบตรงเข้าจับบ่าเธอไว้ทั้งข้าง มินตรา มีสีหน้าตระหนก เธอไม่เคยเห็นสีหน้าโกรธเกรี้ยวขนาดนี้ของเขาเลยสักครั้ง ดวงตา ที่เคยหวานกรุ้มกริมยามที่อยู่ในอารมณ์รัก บัดนี้ดูกร้าวเหี้ยมเกรียม จับร่างเธอเหวี่ยงลงบน ที่นอน กระชากชุดแขกตัวสวย จนเธอเหมือน จะได้ยิน

เสียงมันฉีกขาด และมันก็หลุดออกจากร่างกระเด็น หรือไปปะทะกับผาห้องร่วงลงสู่พื้น (มินตราโดนลงทัณฑ์. 2552 : 18)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษาหลายอย่าง โดยเป็นการแสดงสีหน้าและอารมณ์แห่ง ความเกรงกลัวของมินตราและความโกรธของอีกฝ่าย เช่น **สีหน้าตระหนก สีหน้าโกรธเกรี้ยว** รวมไปถึงลักษณะของใบหน้า **ดูกร้าว เหี้ยมเกรียม** ตลอดจนการแสดงกิริยาที่รุนแรง เช่น **จับร่างเธอเหวี่ยง กระชากชุดแขก** หรือแม้แต่การที่วัตถุ **กระเด็น** หรือไปปะทะ กับผาห้องร่วงลงสู่พื้น

ตัวอย่างที่ 3

มินตราโกรธจนตัวสั่น เธอตะโกนใส่หน้าเขาทันที “ฉันไม่รู้ อยากคิด อยากทำอะไรก็ทำเถอะคะ มินบออะไรไม่ได้ เพราะว่าฉันไม่รู้ เข้าใจมัย” (ความรู้สึกเจ็บแค้นของรพี. 2552 : 23)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษา คือ **มินตราโกรธจนตัวสั่น** แสดงภาวะอารมณ์ที่โกรธมากเมื่อเจอเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด จนมีอาการ “ตัวสั่น” ซึ่งเป็นการโกรธจนควบคุมอารมณ์ไม่อยู่

วัตถุภาษา

วัตถุภาษา หมายถึง การใช้ และเลือกวัตถุ สิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบถึงความหมายบางอย่าง เช่น การแต่งกาย เครื่องประดับ ต่างๆ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

เธอรีบนั่งลงให้ฟองสบู่ปิดบังร่างไว้ เขาเข้ามาใช้ฟองสบู่ลูบไล่ให้ทั่วร่าง เธอใช้ มือซ่อนฟองสบู่ในอ่างขึ้นเล่น และเริ่มป้าย ตามตัวเขาอย่างนึกสนุก (เสนหา. 2552 : 13)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี อวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **ฟองสบู่** ที่ปรากฏอยู่ในบทบรรยายหลายครั้ง โดยนำมาใช้เป็นวัตถุสำหรับสื่อความหมาย การนำมาปิดบังร่างกายที่เปลือยเปล่าในขณะอาบน้ำ รวมไปถึงการนำฟองสบู่มาลูบไล่ และซ่อนเล่นเพื่อเป็นการยั่ววนอีกฝ่าย

ตัวอย่างที่ 2

มินตรานอนหลับตาหนึ่ง อยู่บนเตียง ในห้องพิเศษ เธอหลับสนิทเมื่อหมอมืดฉายา คลายเครียดให้เมื่อเธอท้อและร้องไห้อววาย กรีดเสียงด้วยความหวาดกลัวอยู่หลายครั้ง รพีเข้ามานั่งอยู่ที่ข้างเตียง จับมือเธอไว้ (ความมือของมิน. 2552 : 15)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **อยู่บนเตียงในห้องพิเศษ** ด้วยบริบทหลังที่บอกว่า เธอหลับสนิทเมื่อหมอมืดฉายาคลายเครียดให้ทำให้ทราบว่ามินตราอยู่พักรักษาตัวอยู่ในห้องพิเศษ ของโรงพยาบาล โดยไม่ต้องอธิบายหรือชี้แจงให้ทราบว่านี่คือโรงพยาบาล เพราะมีการใช้วัตถุภาษาเป็นตัวกำหนดสถานที่นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 3

เสียงโทรศัพท์ของมินตราที่อยู่บนที่นอนดังขึ้น เธอเงยมองหน้ารพีนิดหนึ่ง และเดินไปหยิบโทรศัพท์ เธอยืนมองเบอร์หนึ่ง ๆ และคิดอย่างสับสน ก่อนที่เธอจะตัดสินใจรับ รพีเดินมาคว้าโทรศัพท์จากเธอไปดูเบอร์ และกดรับสายทันที (ความรู้สึกเจ็บแค้นของรพี. 2552 : 23)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนางมีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **โทรศัพท์** ที่เป็นชนวนเหตุให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความกังวลที่กลัวคนรักเข้าใจผิด ความคิดสับสนว่าจะรับหรือไม่ การตัดสินใจคว้าโทรศัพท์เพื่อกดรับให้รับรู้ว่าปลายสายคือใคร

ปริภาษา

ปริภาษา หมายถึง การใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป เช่น เสียงสูง – ต่ำ เสียงห้วน เสียงตะโกน เสียงที่ขาดเป็นห้วง ๆ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

“เธอเนี่ยนะจะมาเป็นผู้จัดการไร หรือว่า คุณย่าส่งเธอมาให้ฉันอีกคน”

เขาเอ่ยขึ้นด้วยเสียงเรียบเย็น พอกับ สีหน้าของเขา (ปฏิบัติการ. 2552 : 1)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เสียงเรียบเย็น** ซึ่งเป็นลักษณะของเสียงที่ไม่มีอารมณ์ หรือความรู้สึกปะปน นอกจากนั้นคำว่า “เย็น” ยังเข้ามาเน้นเสียงเรียบให้ดูน่าเกรงขาม รวมทั้งมีการเปรียบเทียบเข้ากับสีหน้าของตัวละคร ให้เห็นความสัมพันธ์กันของเสียงและสีหน้า ได้ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

“มินจะไปเข้าห้องน้ำคะ”

เธอเอ่ยเบา ๆ เสียงยังเครือสะท้าน ผลจากเขาเดินเข้าไปห้องน้ำสุดหูที่นั่น และฟังประตูไว้หนึ่ง ๆ (โรงแรมริมแม่น้ำ. 2552 : 7)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เธอเอ่ยเบา ๆ เสียงยังเครือสะท้าน** ซึ่งแสดงอาการโศกเศร้าอันผ่านการร้องไห้หนักมา ทำให้ยังมีเสียงเครือปนสะอื้น และร่างกายสั่นสะท้าน

ตัวอย่างที่ 3

“คุณพี คุณพี ช่วยมินด้วย”

เธอกรีดเสียงร้องลั่นห้อง และลุกพรืดขึ้นทันที เขาเข้ารวบตัวเธอออกไว้ ลูบหลัง เบา ๆ (ความมือของมิน. 2552 : 15)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เธอกรีดเสียงร้องลั่นห้อง** แสดงอาการขอความช่วยเหลือ จากบริบทข้างต้น สะท้อนภาพตัวละครที่กำลังเผชิญเหตุการณ์ที่โหดร้ายหรือหวาดกลัวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนต้องกรีดเสียง หรือกรีดเสียงดังด้วยความตกใจ

สรุป

จากการศึกษาอวัจนภาษาของ คู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก สรุปได้ว่าผู้เขียนมีการใช้อวัจนภาษาทั้ง 7 ประเภท คือ เทศภาษา กาลภาษา เนตรภาษา สัมผัสภาษา อากาษา วัตถุภาษา และปริภาษา ซึ่งอวัจนภาษาเหล่านี้จะปรากฏในบทบรรยาย บทสนทนา เกี่ยวกับ

กิริยาและอารมณ์ต่าง ๆ ของตัวละคร สภาพบริบททางสังคม รวมถึงวัตถุประสงค์ของต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วย

อวัจนภาษาที่ปรากฏมีลักษณะการใช้ภาษาดังนี้

1. เทศภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นระยะห่างระหว่างบุคคลในบริบท เช่น ความใกล้ชิด ความห่างไกล

2. กาลภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา ที่แสดงให้เห็นสภาพวันเวลาต่าง ๆ เช่น เช้ามีด รุ่งสาง รวมถึงมีการใช้สภาพภูมิอากาศ บอกลักษณะการคาดคะเนเวลา เช่น หมอกหนา แสงรำไร

3. เนตรภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา บรรยายลักษณะของการใช้ดวงตาเป็นสื่อ ในการบอกความหมาย เช่น ดวงตาทวนเยิ้มกรุ่มกริม การจ้องมองเพื่อหาคำตอบ

4. สัมผัสภาษา ผู้เขียนใช้สัมผัส ภาษา บรรยายถึงกิริยาการสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสัมผัสหรือถูกเนื้อต้องตัวกันของคู่พระนาง

5. อាកงภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา บรรยายถึงกิริยาและพฤติกรรมของคู่พระนาง เพื่อแสดงให้เห็นทราบถึงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ เช่น ดีใจ เสียใจ ห่วงใย ตกใจ โศกเศร้า อาลัยอาวรณ์ ทำให้ทราบถึงบุคลิก ลักษณะนิสัยของตัวละคร เช่น การทำสีหน้าท่าทาง

6. วัตถุภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่มีวัตถุภาษา เกี่ยวข้องเพื่อบอกบริบทของสังคมในเวลานั้น ๆ เช่น การแต่งกายของคู่พระนาง สิ่งของในสถานที่ต่าง ๆ

7. ปริภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่มีการใช้น้ำเสียงประกอบการพูด เช่น การตวาดก้อง เสียงกร้าว เสียงเย็น

อภิปรายผล

จากการศึกษาลักษณะการใช้ อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาท ทาสรัก พบว่าอวัจนภาษาที่ปรากฏในเรื่องมากที่สุด ได้แก่ สัมผัสภาษา และอวัจนภาษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญใน การบรรยายและอธิบายลักษณะการกระทำของบุคคลได้อย่างชัดเจน สัมผัสภาษาทำให้เห็นการเคลื่อนไหวของร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ ส่วน อាកงภาษาก็ทำให้รู้ภาวะทางจิตใจของ ตัวละคร ในด้านอารมณ์และความรู้สึก นอกจากนั้นอวัจนภาษาด้านอื่น ๆ ก็มีส่วนช่วยให้เรื่องราวในนวนิยายดำเนินไปอย่างได้อรรถรส โดยเฉพาะนวนิยายพาฝันหรือนวนิยายโรแมนติคที่เน้นเรื่องราวความรักของคู่หนุ่มสาว แต่ละฉากมักสอดแทรกบทพรรณนา ที่มีการถูกเนื้อต้องตัวหรือการสัมผัสกันของคู่พระนาง ทำให้เป็นที่ชื่นชอบ และชวนติดตาม หากพิจารณาตามเพศและวัยแล้วนั้น อาจกล่าวได้ว่า เพศหญิงวัยรุ่นหรือแม่แต่วัยทำงาน โดยเฉพาะผู้อยู่ในสถานะโสดจะนิยมอ่านนวนิยายประเภทนี้เป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับนวนิยายของบุษบาพาฝัน ที่ตอบรับกระแสโลกในการถ่ายทอดตัวอักษรผ่านโลกออนไลน์ เหมาะสำหรับบนหนังสือในยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้าถึงแทบทุกหย่อมหญ้า ดังนั้น เหตุผลสำคัญในการเลือกนวนิยาย เรื่อง เล่ห์สวาท ทาสรัก ของบุษบาพาฝันมาใช้ในการศึกษา คือ จำนวนของผู้เข้าชมซึ่งเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความนิยมของผู้อ่าน ทำให้อธิบายได้ว่าทราบใจที่มนุษย์ยังใช้อวัจนภาษาควบคู่กับวัจนภาษา นวนิยายประเภทนี้จะยัง คงอยู่ และได้รับการพัฒนาด้านการใช้ภาษา จากนักเขียนรุ่นใหม่ที่มีจินตนาการและศิลปะ ในการสร้างสรรค์สืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจือ สตะเวทิน. (2510). *ศิลปะการประพันธ์*. พระนคร : อักษรเจริญทัศน์. เด็กดี. (2552). *เล่มที่สวาททาสรัก*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://my.dek-d.com/intuon55/writer/>.
- ประกาศศรี สีหอำไพ. (2531). *การเขียนแบบสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สถาพรบุ๊คส์. (2558). *สัมภาษณ์นักเขียน*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.satapornbooks.co.th/>.
- สวณิต ยมาภัย. (2526). *การสื่อสารของมนุษย์*. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.